

פ ר ט י כ ל מ.ס. א/ג
מישיבת ועדת הכלכלה
מיום כ"ז אדר א' תשי"א-5.3.51
בשעה 11.00

חברי הוועדה ונוכחים:

- היו"ר מ. ס. בדר
- מ. ס. אונא
- מ. ס. ארט
- א. א. בהיר
- ש. גורן
- ב. הרפז
- צ. יהודה
- א. א. כהן
- ש. לביא
- ח. לנדאו
- ה. פורדר
- א. ריקנטי

מ ר ז מ נ י מ:

- מר הולנדר - מנהל משרד המסחר ותעשייה
- ד"ר לוינסל - מטעם "
- ד"ר אשכנזי - מטעם "
- מר צור - מטעם "
- מר הריס - מטעם "

ס ד ר - ה י ו מ:

סינויים במדיניות הקיצוב בטח ההלבטה וההנעלה

היו"ר מ. ס. בדר:

פותח את הישיבה.

היום היינו צריכים להמשיך בדיון על הרצאתו של מר הורוביץ, אך על-פי בקשתו של מר המסחר והתעשייה, דחיתי את המסך הדיון לאור העובדה שמשרד המסחר והתעשייה רוצה לקיים הבטחתו, לפני הכנסת סינויים כלשהם בסדר חלוקת ההלבטה וההנעלה, להוצות בפני הועדה על סינויים אלה, ולסמוע חוות-דעת הועדה. היות וסעיף זה דחוף, הקדמתי ברשותכם את הדיון עליו, לפני שבטמע את המסך התשובה על שאלות אלו מפי מר הורוביץ.

רשות הדיבור למר הולנדר, מנהל משרד המסחר והתעשייה והיועץ המסחרי של ממשלת ישראל. ברצוני להודיע מראש, כי הדיון הוא פנימי וסודי. הדברים שייטמעו על-ידי באי-כוח הממשלה אינם ניתנים לפירסום, אלא אם יותר הדבר.

סר הולנדר:

אדוני הו"ר, חברי הוועדה,
אנו מביאים בפניכם היום את הסיוטא
הראשונה של התכנית החדשה להלבשה והנעלה. ברצוני לומר לכם כמה
מלים גיוס לסיוטא זו.

א. הבעיה העקרית זוהי, בוראי, בעיית המטבע
הזר.

ב. אני יודע כי היום יושבת ועדת הכספים
נדונה על מאזן המשלומים. הנושא שלנו היום תלוי בוועד במטב המטבע
הזר ל הסדינה.

אנו חושבים שנוכל לטפס לתוציבים את
המניסון הדרוש בצרכי הלבשה והנעלה - אם נקבל את מטבע הזר הדרוש.
מסוים כך אני צריך לתת שקירה על המצב הבינלאומי/ בכמה חסרים הקסורים
לשטח ההלבשה והנעלה.

מאזן הבינלאומי היום "אכספור קונטרס"
לכותנה. אנו יכולים לקבל רק חלק קטן מהמניסון שאנו דורשים עבור
התוציבים ואזרחיים. לפנינו ישנה בעיה נוספת - השגת חסמים במטה מספקת
בשביל הצבא. אם כן ישנה בעיה כפולה: השגת חסרים בשביל האזרחיים
והשגת חסרים בשביל הצבא, אך עד היום אין לנו מטבע זר ואיננו יכולים
לקבל את מניסון החסרים מהקצבות הבינלאומיות בוטינגסון.

ישנו גם שוק חופשי בינלאומי בכותנה.
באופן תיאורטי אנו יכולים לקבל, בכתנה מפרו, מכסיקו ומאמצות אחרות,
אבל במחירים גבוהים יותר ב-50% מהמחירים של ארצות הנריתן. מה פירוט
הדבר ההלגבי מאזן המשלומים ודרישותנו לאוצר גיוס למטבע זר - אתם
בודאי, יכולים לתאם לכם.

המצב הבינלאומי בשלחין ועורות הדרושים
להנעלה גם כן בכי רע. עלית המחירים בחסרים אלה מתחילת המלחמה
בקוריאא ועד היום היא בין 100 ל-200 אחוז.

אני מקווה כי אנו נוכל למצוא את הדרך
למען התגבר על הקשיים בהשגת חסרים וב השגת מטבע זר, אבל אז תעמוד
בעיה של זמן, והזמן העומד לרשותנו קצר מאוד.

ישנה בעיה נוספת של חלוקת הייצור בעד
השוק האזרחי ובעד השוק הצבאי. אנו דנים עכשו עם משרד הבטחון, ואני
סקיה שנוכל למצוא דרך, מצד אחת מצבא יוכל לקבל את המניסון
הדרוש לו להלבשת לקיץ ומצד שני נוכל לתת את המניסון הדרוש לשוק
האזרחי. דבר זה לא יהיה קל, אבל אני מקווה שנוכל להסדיר זאת.

אסרתי כבר, אנו רוצים להביא בפניכם
היום את הסיוטא הראשונה. באופן עקרוני הסכמנו במשרד המסחר
והתעסיה על הארך בהכנת תכנית חדשה לא רק מהטעמים עליה דברתי -
בעיות מאזן המשלומים וקשיי השגת החסרים - אלא גם מסוים טעמים
אדמינסטרטיביים גרידה. אנו רוצים להקל על הקהל ועל היצרנים ובמידת
מה על כל הארגון בצו.

לאחר פשיבה זו, אנו רוצים להתחיל בדיונים
עם חוגים כלכליים. איננו רוצים לעשות אותו דבר שנעשה בשעה שהוצא
הצו הקודם, שרק כמה אנשים במשרדנו היו המוסחים בכל השטחים.
אנו חושבים שיש צורך לטמוע חות דעת של החוגים הנוגעים בדבר, כלומר:
היצרנים מצד אחד והקונטרמסטים מצד שני. כמובן שאיננו יכולים
להיות נתונים בניכוח זמן רב לא עם ועדת הכלכלה של הכנסת ואף לא
עם הגורמים הנוגעים בדבר. אנו לוחטים עכשו בגד הזמן. אליכם לדעת
זאת, וכל שנוע חשוב לנו, אם אנו רוצים לקיים את הבטחות הממשלה
לאבור. אולם, מצד שני, איננו חושבים שיש לנו תונה מלאה בכל
הענין ובדאי, שיש צורך לטמוע את בעלי המקצוע והמוסחים אשר &&&&&
אינם בממשלה.

מה שאנו יכולים להביא היום בפני
הועדה זוהי הצעת חוק לא הרחוקה, עוד לא האחרונה. כסובגן, שלמסלה
הזכות הטלה להאליט באופן סופי מה היא רוצה לעשות ובדאי שתביא
בחשבון את דעת העדת הכלכלה והגורמים הצבוריים.

ועתה אנקט את מזכירנו לקרוא בפניכם

את הטיעון.

(י. צור קורא את הטיעון. הטיעון נמצא בידי יו"ר
הועדה, ס. בדר.)

י. ספיר:
לאחר ששמענו את פרטי הטיעון, הייתי
מציע כי נקבל גם הסברה המצייתת בנקודות
העקריות שבהן הטיעון הזאת טובה מהטיעון קיימת.

הייתי מציע, באם אנו רוצים לדון באופן
מפורט, שנעבור על הטיעון סעיף סעיף.

היו"ר ס. בדר:
ההבדל היסודי בין סמי הטיעות הוא
בזה, שלפי הטיעון החדשה יהיו שני סוקרים.
אני מציע, כי נתחיל בטאלות.

ח. לנדאו:
ברצוני לדעת כמה תכנסת התכנית החדשה,
כלומר: מה ינתן לצבור במסגרת "לכל"
בהנעלה והלבטה? שאלה זו תלויה בדוריות שצמדנו לרשותה של הסדינה.
על כל פנים, הגורם המכריע לכל תכנית היא צריכת ותהיה הטובה ביותר
נקבע על ידי כמות המצרכים שהתכנית הזאת תבטיח לצבור, כי ככול
להוצר מצב, שלפי התכנית הטוק החפטי יצטרך לטפס 75% מתצבוכתו
של הצרכן. מהי מבחינה זו התכנית הממלית של הממשלה?

מה טראה הנסיון בקשר לאותו חלק התכנית
המדובר בו שמירת האכספורט היצרן יוכל לקבל הערך המוסף שלו, לקבל
אחיע ירוע לטיוק תוצרתו לטוק החפטי בארץ? אני יודע על תכנית
"לודזיה" שהיתה קיימת במסגרת.

האין הממשלה טבוהה, לדוקא כיום, בטעה
קיים רעב לקניה לכל העולם קונה, גם אם יצטרכו לקנחת חמרי גלם
בסוקי פרוג טכסיכו, יש לעשות חיטובי מחירים?

מה הערת הממשלה שיצוא כזה יוכל להזרים
כמות מצרכים רצינית לטוק?

ערך חמרי הגלם בטכסטיל הוא 30%
מחיר המוצר בכללו.

מר הולנדר:
הרבה יותר. המניסום נכותנה הוא 35-40%
ובצמר עד 80%.

ח. לנדאו:
על צמר ויתרנו.

ברצוני להוסיף ולטאול את באי כח הממשלה:
המדובר הוא על טוק ארצות הברית, אמריקה
המרכזית, התיכנית והדרומית, אבל האט הממשלה חטבה על אפריקה

המרכזית להטגת עורות, צמר ועוד? הטוק באפריקה המרכזית הוא זול מאוד. הוא אינו מפותח, אך אנו יכולים לפתחו.

כיצד חושבת הממשלה לחדש את המלאי של המסחרים בחנויות? עובדה היא כי לרוב הסוחרים ישנן נקודות, אשר תמורתן אינם יכולים היום להדש את המלאי. סיטונאים עבור סחורה "לכל" דורשים 25-30% מהון יותר ומוכרים את הסחורה במחיר שהוא נגד החוק, ולכל זאת מוכרים וללא כל פחד, ואז, כמובן, גם הקמעונאי מוכר אותה סחורה ב-25-30% יותר.

האם יש לממשלה כמות סחורות בכדי להכניס לטוק על סבת לחדש את המלאי על פי כמות הנקודות שישנה אצל הקמעונאים?

כמובן, כי ישנן בתכנית נקודות קטנות, שלא מדבר עליהן עתה, לפטל: מדוע רק למי שתהיינה לו 20 נקודות הן תוחלפנה, ולמי שתהיינה 18 נקודות, לא?

מנין תלקח קרן ההטואה? ברור, כי לטם יצירת קרן הטואה יהיה צורך בהללאת מחירים.

א. בהיר: מה סכום המטבע הזר שהוצא לקניית חמרי גלם מאז הנהגת שיטת הקיצוב, כלומר, מחודש אוגוסט 1950?

מה יהיה הסכום, לאחר שתקבל תשובה על השאלה הקודמת, שהממשלה תעמיד, במסגרת מצרכים "לכל", לרשות כל אזרח.

אם לפי השיטה הקיימת יש לכל אדם 100 נקודות לשנה, מהו מספר הנקודות אשר יועמד לרשות כל אזרח לפי השיטה החדשה?

מהי ההקצבה לשנה שתידרש, לפי המחירים הרשמיים, למלוי ההתחייבות החדשה? וכתוצאה מכך - מה ההבדל בין הסכום הדרוש לשנה למלוי התחייבות של 100 נקודות, לבין הסכום שידרש למלוי ההתחייבות לפי התכנית החדשה?

מה לפי דעתכם, יהיה ההבדל בין המחירים ל"טוק" לכל לבין המחירים של "הטוק החפטי"?

בניח שננהיג טוק חפטי לפי מחירי חמרי הגלם שיובאו לפי קורס הדולר - לירה ושלטים הדולר, הייתי רוצה לדעת: כמה תוכל הממשלה לזכות, לגביים מטבע זר למטרה זו במחיר זה?

אני יודע שגיוס מטבע זר גם במחיר של היום, ובניח, לירה ושלטים הדולר, לפי מה שמענו באתי הישיבות הקודמות, אינו בלתי מוגבל, להפך: הוא די מוגבל. אני שואל: מה יתקנו חכמים בתקנתם? האם על ידי הנהגת מחיר קבוע, אנו מבטיחים ספע, או שאנו בין כה ושארים במצב של הגבלה ואז הבעיה עומדת לגבי כל התכנית - האם אנו צריכים להנהיגה?

ועתה, שאלה עקרית: כמה, לפי דעת הממשלה, אנו יכולים להרשות לעצמנו להקציב ממאזן התשלומים לצרכי האוכלוסיה כהלבשה והנעלה? הרי אנו יודעים שכל המעטיה על דוויזים בלתי רשמיים - נתבדתה, ועלאת מליונים דולרים שהבטיחו לנו אינם.

שמענו מפי מנהיגי סמאזן התשלומים לשנת 1951 יהיה על סך 150 מליון לירות. אני שואל: כמה מסכום זה אפשר יהיה להקציב רגביל הנעלה והלבשה, כי יכולת הקניה היא גדולה מאוד, ואני יכול להניח שיטנה אפשרות לחוגים די רחבים ביטוב לקנות גם מצרכים יקרים.

המרכזית להטבת עורות, צמר ועוד? הסוק באפריקה המרכזית הוא זול מאוד. הוא אינו מפותח, אך אנו יכולים לפתחו.

כיצד חוטבת המטסלה לחדש את המלאי של המסחרים בחנויות? עובדה היא כי לרוב הסוחרים ישנן נקודות, אשר תמורתן אינם יכולים היום להדש את המלאי. סיטונאים עבור סחורה "לכל" דורשים 25-30% מהזו יותר ומוכרים את הסחורה במחיר שהוא נגד החוק, וככל זאת מוכרים וללא כל פחד, ואז, כמובן, גם הקמעונאי מוכר אותה סחורה ב-25-30% יותר.

האם יש למטסלה כמות סחורות בכדי להכניס לסוק על מנת לחדש את המלאי על פי כמות הנקודות שיטנה אצל הקמעונאים?

כמובן, כי ישנן בתכנית נקודות קטנות, שלא מדבר עליהן עתה, לפיטל: מדוע רק למי שיהיינה לו 20 נקודות הן תוחלפנה, ולמי שיהיינה 18 נקודות, לא?

מנין תלקח קרן ההטואה? ברור, כי לסם יצירת קרן הטואה יהיה צורך בהללאת מחירים.

א. בהיר: מה סכום המטבע הזר שהוצא לקניית חפרי גלם מאז הנהגת שיטת הקיצוב, כלומר, סחודס אוגוסט 1950?

מה יהיה הסכום, לאחר שתקבל תשובה על השאלה הקודמת, שהמטסלה תעמיד, במסגרת מצרכים "לכל", לרשות כל אזרח.

אם לפי השיטה הקיימת יש לכל אדם 100 נקודות לסנה, מהו מספר הנקודות אשר יועמד לרשות כל אזרח לפי השיטה החדשה?

מהי ההקצבה לסנה שתידרש, לפי המחירים הרשמיים, למלוי ההתחייבות החדשה? וכתוצאה מכך - מה ההבדל בין הסכום הדרוש לסנה למלוי התחייבות של 100 נקודות, לבין הסכום שידרש למלוי ההתחייבות לפי התכנית החדשה?

מה לפי דעתכם, יהיה ההבדל בין המחירים ל"סוק" לכל" לבין המחירים של "הסוק החפסי"?

בניח שבנהיג סוק חפסי לפי מחירי חפרי הגלם שיובאו לפי קורס הדולר - לירה וסלוטים הדולר, הייתי רוצה לדעת: כמה תוכל הכנסה לזעזעה, לגייס מטבע זר למטרה זו במחיר זה?

אני יודע שגיוס מטבע זר גם במחיר של היום, בניח, לירה וסלוטים הדולר, לפי מה ששמענו בסמי הישיבות הקודמות, אינו בלתי מצבבל, להפך: הוא די מוגבל. אני שואל: מה יתקנו חכמים בתקנתו? האם על ידי הנהגת מחיר קבוע, אנו מבטיחים שפע, או שאנו בין כה נשארים במצב של הגבלה ואז הבעיה עומדת לגבי כל התכנית - האם אנו צריכים להנהיגה?

ועתה, שאלה עקרית: כמה, לפי דעת המטסלה, אנו יכולים להרשות לעצמנו להקציב ממאזן התשלומים לצרכי האוכלוסיה בהלבשה והנעלה? הרי אנו יודעים שכל המעטיה על דרויזים בלתי רשמיים - בתבדחה, ועלולת מליונים דולרים שהבטיחו לנו אינם.

שמענו מפי מנהיגי סמאזן התשלומים לשנת 1951 יהיה על סך 150 מליון לירות. אני שואל: כמה מסכום זה אפשר יהיה להקציב רשמי להנעלה והלבשה, כי יכולת הקניה היא גדולה מאוד, ואני יכול להניח שיטנה אפטרות לחוגים די רחבים ביטוב לקנות גם מצרכים יקרים.

מה חושבים להוציא ל"טוק החפטי" מתוך
סאזן התשלומים? - מדוע אני שואל זאת? - כי הנכיה של יכולת
המדינה לשלם את כל הכסף העומד לרשותה, במקרה הטוב ביותר בין כל
המצרכים, מחייב תיכנון בין שכססיל לבין חמרי בנין, לבין סכונות,
לבין סזוק זכר. הייתי רוצה להבין מה תהיה המסגרת של הטוק
החפטי.

בעית הפיקוח בשארית בכל מקרה, הנכם יודעים
כי מוכרים סחורות "לכל" בלי נקודות ולא לפי מחירי "לכל". דבר זה
קבל ממדים גדולים בזמן ואחרון. אתה יכול להכנס לחנות, ושואלים אותך
אם יש לך נקודות, או לא, ובאם אין נקודות, מסלמים 8 גרוש עבור
נקודה. אני כבר חדלתי להאמין בנקודות, כי אם אפילו ועדת הבטחון אינה
יכולה לסמור טדג, ולמחרת מתפרסם תכן דיוניה, אינני יודע אם
ועדה זו תסמור טוד. ואם הועדה הזאת תסמור טוד, הרי אחרי התייעצות
עם החוגים הכלכליים, בודאי תהסוד לא יסמור.

לפני כמה זמן היינו עדים לסתי תופעות
סענינות. סוחרים הבעלים בקשו רשות למכור נעלים במספר נקודות נסוף
יותר, ונערך דיון בוועדת הכלכלה אם לקבל בקשתם, או לא. נאום אחד
ברדיו ושני מאמרים בעתונים, סדרו את כל הענין. סוחרים נעלים
סכרו את כל המלאי, לא הורידו את מחיר הנקודות ולא, חס וחלילה, את
מחירי הבעלים, כפי שאנו הצענו, אלא סכרו כל מה שאפשר היה למכור.
אני שואל כרגע: סתי יתחילו התורים בחנויות, מחר, מחרתיים?

"אתמול".

מר הולנדר:

א. בהיר: אני מציע לוועדה ליעץ למסמלה לבנוז את
כל התכנית החדשה. ואני אומר לעשות זאת
תוך הודעה פומבית, שיהיה ברור לגמרי שהתכנית נגנזה. מדוע אני
אומר זאת? - כי מצב הדברים כרגע הוא כזה, גם בשוק האולמי, גם
סאזן התשלומים, גם בהטגת מטבע זר, סכל אחד יראה בכל תכנית חדשה
נסיון לבטל את הנקודות שעדיין לא השתמש בהן. נראה לי, כי עכסו
זהו הזמן הפחות מתאים לריאורגניזציה.

ט. בורן: בעצם, 3 השאלות העקריות הן אלה ששאל
אותן חבר הכנסת בהיר, ועל כן לא אחזור
עליהן.

כל שיטה היא טובה אם אפשר לקיים אותה.
אם אנו מוציאים נקודות לצבור, אנו בזה לוקחים עלינו התחייבות ידועה.
אם אנו עושים רליז' של איכס נקודות להלבשה ואיכס נקודות להנעלה,
המסמלה חותמת בזה על סטר של כמות סחורות המתבטאת בנקודות.
אני אומר, וזה בעקבות דברי בהיר, כי טוב לעשות 10 פעמים את החסבון
המדויק, מה אנו מסוגלים בתקופה של 6 החודשים הקרובים לתת לאוכלוסיה
באופן מסטי, ולפי זה לקבוע את ערך היחידות, כלומר, כמות המצרכים
שאנו יכולים לתת, מתוך בטחון סמסמלה תוכל לשלם התחייבות זו.

לנו נחוצה תשובה על השאלות ששאל חבר
הכנסת בהיר. אנו ידענו, כי פעם היה חישוב להלבשה והנעלה לכל נפש.
חישוב זה היה מחושב על מחירים של החדשים סרץ אפריל. כיום אנו עומדים
על מחירים, טוב, של סרץ אפריל, אבל לא לגבי שנת 1950, כי אם
לקבי שנת 1951, ואז אינן מספיקות ההערות הכלליות שבטיוטא, אלא
אנו רוצים לסמוע מנציגי המסמלה על בסיס המחירים האלה.

אני יודע כי ישנן סיבות אוביקטיביות
ופסיכולוגיות למצב הסודר כיום בענף המסחר. יסודות המסחר אצלנו
הם מסזרח אירופה, הייתי אומר: סרוסניה ופולניה. אני חושב, כי
אצלנו אין מוסר במסחר - דבר המוכרח להיות. אנו במסך שנים רבות
לא נגיע לאותו מנימוס שיסנו בארצות האפגלו סכסיות. אני יודע, כי

כאשר באמריקה היה או.פ.י. אי. , 90% שמרו על המחירים האלה. אצלנו זה דבר איננו. אצלנו הכרחית שיטת פיקוח יעילה. שיטת פיקוח יעילה זו צריכה להיות מלווה עם כל מה שצריכה להיות מלווה העבריות. אני יודע כי היצרנים באמריקה לא רצו לקלקל את ה"טרקה" שלהם גם בזמן מלחמה. אם איננו רוצים הפקרות, פיקוח למחצה לא יועיל, לא יביא כל תועלת. פיקוח יעיל, ויעיל עד גבול האפשרות, כל כמה שלא יעלה, כדאי. אנו עוד שנים רבות - אם נרצה בעליה - נחיה במשטח של מחסור, ועל כן אנו חייבים להנהיג שיטת פיקוח. אנו התחלנו בזה ובכללנו, אך אנו סוכרחים לחזור לזה. אחת ולתמיד עלינו לדעת, כי אם איננו רוצים הפקרות - יש הכרח בהנהגת שיטת פיקוח יעילה.

היו"ר מ. בדר:

לפי הערכתי ההגדל היסודי בין הסיטה הקו מת לבין הסיטה החדשה אינו בפרק הזה אשר דן ב"לכל" ובסדר האדמיניסטרטיבי. כל הענין האדמיסטרטיבי הזה הוא יותר געיה של סוכנים אדמיניסטרטיבים מאשר של ועדת הכלכלה.

כל שנוי יסודי מתחיל בנקודה אחת ומכאן גם נובעים כל הקשיים ופול הטכנות והיא - ההגדל בין הסוק בנקודות והסוק החפסי. זוהי הנקודה לויכוח.

לאור קביעת סוק חפסי וסוק עם נקודות יש יסוד לסאל את הסאלה ששאלו חברי הכנסת לנדאו ובהיר - מה, בעצם, גבול של תכנית "לכל" ינתן לאוכלוסייה. וכאן אני אומר מראש, כי המטלה תוכל, ותהיה רטאית, לענות תמי תשובות שתכנן כרגע אחד. תשובתה הראשונה יכולה להיות: אנו נגיד בשלב מאוחר יותר לאחר שנדע מהי כמות הדוויזים, לפי החישוב הרשמי, שתעמוד לרשותנו היות ואינני יודעת זאת כרגע, אינני יכולה להגיד אם כל חוטב יקבל 5 או 6 כותנות לשנה; תשובה שניה - בניה, שאני יודעת כמה כסף אוכל לקבל מתוך ה-100 מליון לירות, אך אינני יכולה לענות, באשר אם אעשה זאת אפנה את כולט למלאי הזה הקיים בלי כל בקורת ובלי כל פיקוח. זוהי גם כן טבה, ואני חושב שאנו צריכים לראות את הדבר הזה לענין באשר אילו היינו בטאריט בשיטה הקודמת של קיצוב הנקודות ומדי פעם קביעת כמות המצרכים שאפשר לתת על חשבון 100 הנקודות, וזה מומנה בדבר אחד, שנעשה היום מה שלא עשינו לפני כמה חדשים, כאשר פורסמה תכנית זו, שנשים ידנו על כל הסטוק הנמצא בחנויות, כי אילו היינו שמים את היד על הסל והיינו רושמים את הכל - ואינני מקבל את ההנחה שאי אפשר להשתלט על מלאי - הייתי מציע להשאיר את הסיטה הקיימת, כי התכנית החדשה ללא כל פיקוח על הסוק החפסי זוהי הזמנה לספסרות עצומה, כי איט לא ידע מי יקבע את המחירים בסוק זה. אילו היה קיים פיקוח בשיטה הקיימת, אני חושב, שמחובת הממשלה, למען חנך את מצבור, היה להודיע: "צנע", אין יותר, כל אדם יקבל, בניה, זוג מכנסיים אחד לשנה וזה היה כבוד לכל חבר כנסת ולכל חבר ממשלה ללכת במכנסיים מטולאים למען להראות כי אין בזה כל בוטה. נרגע שהממשלה תיצור שני סוקים, שאחד מהם תלוי במאזן התשלומים, הרי כל אלה שיש להם פקדונות בבנקים, או שיוכלו לקבל מפרעות, ירצו לקנות את הדברים שיסומנו בסוק החפסי אפילו אם יהיה עליהם מס מותרות גבוהה. אם כן, זוהי אינה דרך אנטי-אינפלציונית, כי אם להפך, כי אנשים יוציאו פקדונות ויהפכו אותם לסיצור, או מחסטה. לכן, אני שואל: מדוע צריך להיות סוק חפסי?

אינני רוצה ללכת בדרך שהלך בה חבר הכנסת בהיב ולהציע לגנוז את התכנית, אלא אני אומר: במקרה, תסבירו מדוע זה סוכרח להיות כן, כי על ידי יצירת הסוק החפסי אנו נותנים גוטפנקא לסוק שהוא אידנטי לסוק השחור.

ט. לביא:

אני מתנגד לגבייה, אני בעד הפעלה וביד חזקה.

ברצוני לדעת, מה נעשה נגד המסחר
בנקודות.

מהו היסוד לקביעת ערך הנקודות? האם
היסוד הוא מצב האוצר, או שהיסוד הוא תביעות הצרכן?

אני חושב, שהיסוד צריך להיות מצב האוצר.
איננו יכולים לספק את כל תביעות הצרכן, כי אנו יוצרים רק את החלק
הסלישי מן הצריכה שלנו. האם תמיד נחכה לכספים שנקבל מן החוץ?

אני חושב, שהנקודות צריכות לסמס גורם
לריסון תביעות הצרכן.

אינני מבין מדוע מוכרח להיות שוק חפסי.
השוק החפסי זוהי דרך לפריחה מן החוק.

אני חושב שכל מה שיש לנו צריך להיות
בקצוב. אני חושב שהדבר הסועיל ביותר הוא - שיטת הנקודות הקיימת.

צ. יהודה:
אני סודה ופתודה שאינני יודע מה מתקנים
צל ידי הטיטה החדשה. בעצם המסחר בנקודות
הוא אידנטטי לאותו שוק חפסי שרוצים להנהיגו עכשו. השוק החפסי הוא
שוק שחור, וגם בהוצרו יהיה מסחר בנקודות, כי העניים יממרו
את נקודותיהם.

כסובן, סיכולים להיות בתכנית חדשה זו
כמה תיקונים אדמיניסטרטיביים, אבל זה אינו טייך לכל התכנית. סנויים
אדמיניסטרטיביים אפשר להוציא לפועל מבלי לחסל שום דבר.

הטיטה הזאת ללא פיקוח, היא בעצם כסן
הטיטה הקודמת, שנכסלה כי לא היה פיקוח. לנו אין כח להפעיל את
הפיקוח, או שאין לנו די כוח לעשות זאת, אבל אם גם עכשו לא יהיה
פיקוח, יהיה אותו דבר, אותה ההפקרות שיטנה כיום.

בתכנית חדשה זו חסר לי חלק חשוב והוא -
לאן אנו הולכים? נדמה לי, כי לפל אחד סאתנו צריך להיות ברור,
כי סאזן התסלוטים שלנו יתוקן על ידי כך שאנו נקנה עד כמה סאפסר
פחות בחוץ, ונסכור החוצה עד כמה סאפסר יותר. הדבר הקל ביותר הוא
לדעתי, להוציא פחות כסף החוצה, ואם המדובר על מצרכי הנעלה והלבטה,
אנו יכולים לעשות זאת ב-5 דרכים: אחת - עבודה, כלומר: על ידי
תוספת ציוד חסר לנו, אנו יכולים לעבד את הסוצרים בארץ, נעשה סאנו
קונים מצרכים סוגסריים בחו"ל.

מר הולנדר: סכסטיל אנו סעבדים בארץ.

צ. יהודה: הדרך הטניה היא - ניצול הכוח הסקלאי
לסם גדול פשתן, או חסר אחר;

הדרך הסליטית היא - שימוס בתחליפים
למען הקטן את הוצאותינו הכספיות.

אינני מדבר עתה על פרטים. אני מדבר על
כיוון. הייתי רוצה לסמוע חוות דעתו של המסרד ביחס לדבריי & אלה.

י. ספנח: ברצוננו להעיר, כי גם בזמן האחרון הווסנו
מוצרים סוגסריים בטעה שיכולת היצור
של בתי החרוטה שלנו היא די גבוהה.

ועתה ברצוני לנסות לעשות אלקיצ נציה של
כמה נקודות: סאלת הגברת היצור אינה עוסדת לויכוח. הדגר הטני
סאינו עומד לויכוח הוא - המסחר בנקודות, אשר יהיה קיים כל זמן

סתהיה קיימת אוכלוסיה שלא תוכל להשתמש בנקודות. שאלות אלו אינן עוסדות לזכוכה.

לדעתי, השאלה היא: האם מדברי חבר הכנסת בהיר אפטר להגיע למסקנה פשוטה מאד, כי בתנאים שלנו אין שום אפשרות להנהיג מסטר מסודר, כי הוא מציע לגבול את התכנית החדשה. גם בסיסה הקיימת מעבירי מסחורות "לכל" לגדס השחר, והמטסלה אינה יכולה להבטיח את המנימוט הדרוש, ולכן אתן כל ערך לזה. איננו יכולים לדון עכשו על אימס של המנימוט הזה. הוא אינו בידנו. אנו מדברים, לדעתי, על שיטה שיכולה להיות אפקטיבית לגבי איזה מנימוט מסוים. המסקנה שנובעת מתוך כטלון השיטה הקיימת היא, שצריך להנהיג שיטה יעילה, אך נשאלת השאלה: מהי שיטה יעילה, במה היא מותנית? שיטה יעילה היא זו, כי מה שהמטסלה תבטיח על ידי הדלגלים והמטבע הזר העוסדים לרשות בקורס הרסמי, תבוצע באופן יעיל והצבור יקבל את המצרכים באופן שורה וצודק ובטיחה המכסימלית האפשרית. מה שאי אפשר להבטיח - אין להבטיח. אדם אשר מכר את נקודותיו - ואיננו נכנס לצד המוסרי שבדבר - קבל תמורה עבור הנקודות ובוה אינו פוגם בשיטה. לדעתי, שום שיטה לא תעקור את המסחר בנקודות. כל שיטה אשר יש בה פיקוח היא מוצדקת. ביחס להנעלה והלבשה עם כל הצנע שנקבע עלינו להגיע למצב מסוים שכל אדם במדינה יוכל לקבל איכס. הבעיה היא אם נתאים את הנקודות לאיכס, או את האיכס לנקודות. זוהי שאלה של אקרובטיקה טכנית. אתה יכול להסאיר 100 נקודות ולקבוע שבכל נקודה אפשר לקנות איכס מצרכים, אך המנימוט מוכרח להיות מוגבה. אולם, אז מתעוררת שאלה בפני המטסלה, ויכול להיות שגם בפנינו, שנאמר בזמנים נורמליים עומדת לרשות המטסלה סכום מסוים של מטבע זר שספיק לפחות למנימוט הזה, ואם אינו מספיק, באים ואוסרים למטסלה, כי צריכים להעביר מסעף לסעף.

אני מגיע למסקנה שהנעלה והלבשה במנימוט שלנו דורש, גם זאת המטסלה אינה יכולה לספק בסכום הדוויזים העומד לרשותה. אני אוסר יותר מזה: אם לא נבטיח מנימוט מסוים, אין כל טעם לכל מסטר פיקוח, כי זה יהיה כמו אותו ספציאליסט שיופע הכל על לא כלום. יהיו הרבה ספקחים ולא יהיה על מה לפקח במסקנה שלי היא, כי המטסלה צריכה להבטיח את המנימוט...

ש. לביא: מי יקבע את המנימוט?

י. ספיר: א.אקח את סכום הדולרים שישנו בידי ואעשה חשבון מה אוכל לקבל תמורתם.

ב. אושיב מוחים היודעים מהו המנימוט הדרוש לאדם, והם יקבעו זאת.

אם אגיע למסקנה שהדולרים הנמצאים בידי אינם מספיקים, הרי המסקנה תהיה, שאז צריך להבטיח את החסר מסעף אחר במאזן התשלומים. המנימוט הזה, לכל הדעות, לפי המצב של המטבע הזר לא יספק את האוכלוסיה - בזה אין שום ספק. ואז מתעוררת שאלה שניה - מציין יבואו הדולרים החסרים? דולרים אלה יכולים לבוא מ-2 מקורות: או מערך המוסף של היצור או מיבוא ללא תשלום, העברות הון. אם כן אני מגיע למסקנה, כי אם אני יכול לפתח את האפשרות של ייצור על ידי חמרי גלם שאני מביא לא בדולרים ששטנם לי, אלא בדולרים שיבואו על ידי יבוא ללא תשלום - איננו יכול לפסול זאת, כאשר מדובר על הגברת הייצור. איננו דנים עכשו על תכנילת מרחיקות לכת. אנו דנים על תקופה של 10 חדשים.

ביחס לשוק השני, השאלה היא: באיזו מדה, באמצעות שוק זה, אפשר יהיה להגדיל את כמות המצרכים שתופיע בשוק, כי טוב פעם, באותה מידה שהשוק "לכל" יצומצם, תגדל הרדיפה למצרכים הנמצאים מחוץ לשוק זה. אני רואה שכנה בזה, אם גם השוק השני יהיה מצומצם,

א. בהיר: מדוע צריך להחיות שוקי שיהיו בו מחירים גבוהים
יותר לטוב? בלתי מוגבל מבחינת כח הקנייה?

י. ספיר: אני מוכן לדגור על קיצוב גם בשוק השני.
אין זה פסול בעיני.

היו"ר מ. בדר: היות ואנו ארזכים לסיים את הישיבה,
אתן את רשות הדגור לעוד שני חברים,
וטחר בשעה 10.00 במקום בשעה 10.30 יענה מה הולנדר על השאלות.

ח. לנדאו: בטיוטא שהובאה בפנינו נאמר, כי המחירים
החפשיים יהיו מוגבלים בהתאם לחוק מנעת
הפקעת טערים. האם המחירים יקבעו מראש, או שיתחקו אחריהם ויבדקו
אם אין יותר מאשר רוח המתקבל על הדעת? אני חושב, כי אם יקבעו
את המחירים מראש, הרי זה יקבע את שער הדולר החפשי.

לגבי יתכן כי לגבי מצרך אחד יהיו שני מחירים.
יתכן כי מצרך אחד, והמדובר הוא לגבי השוק החפשי, תעשה הקלוקלציה
שלו על ידי היצרן היוצר אותו מקומר הגלם המובא על ידי אכספורט
מלוס פרמיה גבוהה עבור ההפסדים שהיו לו. זהו מחיר אחד, זהו בסיס
קלוקלציוני אחד. יתכן כי מצרך שטויה יהיה על יסוד יבוא ללא תשלום.
מה חושבת הממשלה לגבי תופעה זו? מה תתכן קרן השואה.

ג. ה. רפז: ברצוני לחזור על שאלה ששאלתיה כבר פעם
אחת. בדמה לי כי הדבר הטוב ביותר היה,
אילו היתה תלבושת אחידה. מדוע לא יקחו בחשבון דבר זה? בדמה לי, כי
זה היה המוצא הטוב ביותר והיינו מתגברים על קטיים רבים.

א. בהיר: האם לא בדקתם אפשרות לכבדי עבודה לקבוע
מחיר אחיד "לכל", לקחת בחשבון את האפשרות
של קבלת מטבע זר לפי שער רשמי ואת הצורך בתוספת לטוב שער גבוה יותר,
ולהגיע למחיר אחיד עם קיצוב ועם פיקוח?

היו"ר מ. בדר: סיימנו את פרק השאלות. טחר בשעה 10.00
בטמע את תזונת סר הולנדר.

הישיבה ננעלה בשעה 13.00